

Kronik.**Hvor lækre er bæredygtige entreprenører?**

Martin Senderovitz, lektor, og Simon Jebsen, lektor, Institut for Entreprenørskab og Relationsledelse, Syddansk Universitet

Kan vi i denne turbulente og usikre tid med corona, krig i Ukraine, potentiel mangel på stabil energiforsyning og stigende priser tillade os fortsat at fokusere på bæredygtighed og grøn omstilling? Ja, vil forfatterne til denne kronik hævde. Vi kan faktisk ikke tillade os at lade være!

Det er ingen nyhed, at klodens samlede CO₂-udledning skal nedbringes dramatisk, hvis fremtidige globale temperaturstigninger skal mindskes. Krav og ønsker om grøn omstilling kommer mange steder fra.

Forbrugere i Danmark og mange steder verden over er optagede af at tage sociale og miljømæssige hensyn, og klimaet har stigen politisk bevågenhed. Det er derfor heller ingen nyhed, at vi på mange områder skal tænke i bæredygtighed, når vi handler, transporterer os, arbejder mv.

SKAL DEN GRØNNE omstilling lykkes, er det afgørende, at der findes løsninger på udfordringer inden for adskillige områder. Ændringer af denne kaliber kræver viden, nytænkning, mod og handlekraft – eller kort sagt: Grøn omstilling kræver en entreprenøriel tilgang til forretningsudvikling!

På den nye Business School på Syddansk Universitet er det målet at uddanne fagligt stærke globale borgere med viden og indsigt til at bryde med konventionel forretnings-tænkning og skabe en mere bæredygtig fremtid i alle dele af forretningslivet.

Det er måske store ord i lille Danmark, men vi mener det faktisk! Vi vil – så godt vi kan – være med til at uddanne nogle af morgendagens beslutningstagere, ledere, vidensmedarbejdere, og entreprenører – i en mere bæredygtig og grøn retning. Og hvad skal der så til? Et løsningsforslag er mere 'bæredygtigt entreprenørskab'.

BÆREDYGTIGT ENTREPRENØRSKAB HANDLER om at se, skabe, udvikle og organisere nye bæredygtige muligheder, der er med til at løse samfunds- og miljømæssige problemer.

En bæredygtig entreprenør forsøger at skabe balanceret værdi for aftagerne ved at håndtere og balancere forskellige hensyn. Dette kan være i form af den 'tredobbelte bundlinje' bestående af sociale hensyn (den sociale bundlinje), miljømæssige hensyn (den miljømæssige bundlinje) og økonomiske hensyn (den økonomiske bundlinje). Disse hensyn strækker sig fra 'vugge til grav', dvs. fra produktet/ydelsen produceres, til det anvendes i værdikæden, og til det til sidst skal bortskaffes eller helt/delvist genanvendes.

Hvad siger de studerende til alt dette? I en ny undersøgelse på SDU's Business School har vi undersøgt de nye erhvervsøkonomistuderendes kendskab og holdning til entreprenørskab og bæredygtighed samt deres holdning til at kunne kombinere disse. Resultatet af undersøgelsen er interessant – og måske en lille smule foruroligende!

DE STUDERENDE DELER sig i fire grupper. En mindre gruppe (8,7 procent af de studerende) har hverken viden eller holdninger til bæredygtighed eller entreprenørskab. Disse studerende er formodentlig endnu ikke blevet fuldt eksponeret for de udfordringer, verdenssamfundet står over for, og har dermed ikke reflekteret synderligt over dem.

Hver tiende studerende (10,9 procent) har en positiv holdning til entreprenørskab. De vil gerne finde nye forretningsmuligheder og udvikle og drive nye innovative tiltag. Så langt så godt! Denne gruppe er dog ikke optaget af bæredygtighed, og de ser ikke bæredygtighed som en del af entreprenørskab. Entreprenørskab handler om forretningsmuligheder. Og forretning handler om at tjene penge. Ikke andet.

Den tredje gruppe (21,3 procent af de studerende) har en positiv holdning overfor både entreprenørskab og bæredygtighed. For dem er det vigtigt at tage hensyn til miljøet og sociale aspekter, og samtidig har de et entreprenørielt drive. Denne gruppe kan relatere sig til bæredygtigt entreprenørskab.

Den største gruppe af studerende (59,1

procent) har en aktiv og positiv holdning til bæredygtighed. De ser social og miljømæssig bæredygtighed som en naturlig del af tilværelsen og som noget, den enkelte, inkl. dem selv, skal og bør tage aktiv del i. De har til gengæld ikke entreprenørielle intentioner, og de ser ikke entreprenørskab som en vej frem.

Så kun hver femte af vores nye studerende mener umiddelbart, at entreprenørskab og bæredygtighed hænger sammen. Resten af de studerende (cirka 80 procent) har groft sagt enten en forestilling om, at det kun handler om profit og vækst eller en aktiv opmærksomhed på bæredygtighed. De ser ikke kombinationsmulighederne.

HVOR KOMMER DE unges holdning og forestilling fra? Måske er den en naturlig refleksion af den generelle fortælling – eller det 'narrativ' – der er omkring entreprenørskab, samt hvad det vil sige at have 'succes' med sit foretagende?

Hvis vores succes historier handler om Jeff Bezos og Amazon, Steve Jobs og Apple, Mark Zuckerberg og Meta/Facebook/Instagram el-

ler om vores egen 'løve' Jesper Buch og Just Eat, så er forretnings-succes-valutaen penge og kun penge. Så er sociale aspekter, miljøhensyn og klimaberegninger ikke centrale eller vigtige. Måske arbejder man kun med bæredygtighed, fordi man lovgivningsmæssigt skal, eller man påstår at gøre det, fordi det lyder godt udadtil (a.k.a. green washing!).

Her spiller uddannelsesinstitutionerne en vigtig rolle! At begå sig i forretningslivet i 2022 og fremefter kræver teoretisk og praktisk viden og kompetencer til at håndtere de mange forskellige interessenter, ligesom man skal kunne balancere den sociale, miljømæssige og økonomiske bundlinje.

Vi skal udvide fortællingen om entreprenørskab og fortælle, at man faktisk kan være profitabel og samtidig være med til at gøre en positiv forskel for miljøet og klimaet og dermed være en del af løsningen! Ikke nødvendigvis som en stor revolution i kæmpe skala. Flere små innovative, bæredygtige entreprenører kan sagtens være med til at fremme den grønne omstilling. Både til glæde for dem selv – og alle os andre.

Illustration: Gert Ejton